

pitler.

Forfatterne er dels geografer, dels arkæologer, der her deltager i vel nok det første forsøg på at undersøge relationer mellem de to fag. Hvad dette angår er resultatet måske ikke umiddelbart oploftende: relationerne har hidtil mest bestået i, at fagene hver for sig har benyttet sig af det andets metoder og resultater. Der er dog ingen tvivl om, at de to fag har meget at lære af hinanden. Arkæologerne kan hente meget i geografiske modeller og teorier – om resourceforhold, landbrugs- og bebyggelsessystemer etc. Og som helhed er geograferens kendskab til fortidige forhold meget begrænset, bl.a. ved studiet af kulturlandskaber kan arkæologien bestemt bidrage til geografernes forståelse. Men som sagt er der tale om et forsøg, og man må nu se frem til, at de to fag går sammen om en fælles udvikling. Bogen her er et godt sted at begynde – med den udmærkede, omfattende litteraturliste og de som helhed meget inspirerende artikler.

Henning Morch

Marginaljorder og miljøinteresser: miljøministeriets projektundersøgelser 1986. Red: Hans Skotte Møller et al. Teknikerrapporter nr. 1-42. 41 bd. ill., 24 cm. Bd.priser varierende.

Samlerapporter nr. 1-6. 9 bd. ill., 24 cm. Bd.priser varierende.

Marginaljorder og miljøinteresser: en sammenfatning. Udg. af Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen i samarb. med Miljøstyrelsen. 276 s., ill. 23 cm. DKR 160,-. Skov- og Naturstyrelsen, Hørsholm.

En anmeldelse af dette enorme dokumentationsmateriale kan ikke komme på tale. Det er imidlertid på sin plads at gøre opmærksom på de mange rapporter, der er kommet ud af Miljøministeriets og en lang række institutioners – inkl. højere læreanstalters – indsats i 1986-87 på marginaljordsområdet.

Resultaterne af undersøgelserne foreligger i tre rapporteringer: 42 teknikerrapporter, 8 samlerapporter og en sammenfattende bog. Samlerapporterne dækker de enkelte projektemner:

- I. Kortlægning af potentielle marginaljorder og ekstensivt udnyttede naturtyper i Danmark; hertil er udarbejdet 5 teknikerrapporter med originalmaterialer.
- II. Marginaljorder og miljøinteresser – drifts- og samfundsøkonomiske analyser.
- III. Landbruget og de marginale jor-

der – en spørgeskema-undersøgelse; den bygger på interview af 2500 tilfældigt udtrukne ejere af momsregistrerede landbrug.

- IV. Hedesletter og bakkeøer. Arealanvendelse på tørre sandede jorder. Som grundlag er udarbejdet 12 teknikerrapporter.
- V. Ådale og ferske enge, der også bygger på 12 teknikerrapporter.
- VI. Strandenge og hævet havbund – med 4 teknikerrapporter som basis.
- VII. Rectablering af tørørlange søer og fjorde i Danmark. 1 teknikerrapport.
- VIII. Morænelandskabets marginaljorder og om friluftsliv og turisme i marginaljordsområder, med 8 teknikerrapporter.

I den sammenfattende bog er hvert projektemne refereret på en let tilgængelig måde med righoldige illustrationer – mange i farver. På 230 sider indføres man her i marginaljordsproblematikkens komplicerede aspekter. Bogen afsluttes med redegørelsen til Folketinget i marts 1987 og regeringens strategi for marginale jorder og miljømæssige interesseområder.

Kr. M. Jensen

International geomorphology 1986: proceedings of the 1. International conference on geomorphology, held at the University of Manchester from September 15-21, 1985. Ed. by V. Gardiner. Wiley, Chichester 1987. 2 bd., ill. 24 cm. GBP 99.95.

Dette voluminøse 2-binds værk er et sæt proceedings fra den første internationale konference afholdt i 1985. Konferencens formål var dels at dække alle geomorfologiske discipliner, dels at understrege geomorfologiens rolle i landskabspleje og -forvaltning specielt i 3. verdenslande og dels at stimulere internationalt samarbejde.

Disse formål reflekteres af værkets indhold. Artiklerne er forfattet af forskere fra en lang række nationer; 19 fagdiscipliner er dækket, hver med sin sektion. Emnerne er dels de traditionelle og velkendte, dels emner som Engineering Geomorphology og Supplied Geomorphology. De enkelte sektioner indledes alle med et kort afsnit forfattet af en specialist på området. Her behandles emnets faglige niveau, mål og problemer; desuden er der en kort omtale af de enkelte artikler i sektionen. Dette er en stor fordel, da det ellers vil være temme-

lig uoverkommeligt at orientere sig inden for andre emner end ens eget speciale.

At dette værk, som redaktørerne erklærer skulle reflektere geomorfologiens nuværende sum af viden, må man stille spørgsmålstegn ved. Man kan ikke undlade at føle, at en præsentation af de enkelte discipliners videnskabelige niveau og væsentligste nye forskningsresultater er blevet ofret for en global repræsentation. Fx er procesorienterede artikler som nævnt relativt få, desuden er emner som eksempelvis remote sensing, et forskningsfelt i rivende udvikling, stærkt underrepræsenteret.

Figurer og fotografier er af god kvalitet, dog er figurerne i visse tilfælde henlagt til slutningen af den enkelte artikel, hvilket kan virke forstyrrende.

Bogens største værdi ligger nok i, at man som geomorfolog kan få et (delvist) indtryk af, hvad der rører sig inden for andre fagdiscipliner end ens egen. Desuden kan ingeniører og fysiske planlæggere have nytte af bogen.

Troels Aagaard

Leo van den Berg: Urban systems in a dynamic society.

Gower House, Aldershot 1987. X, 119 s., fig. 23 cm. USD 34.50.

Leo van den Berg's disputatsarbejde om funktion og interaktion i moderne bysystemer præsenterer ny indsigt i byudviklingens forløb. Der tages udgangspunkt i en teoretisk diskussion, hvor faktorerne, der bestemmer bysystemets vækst og vilkår, identificeres, og hvor den historiske påvirkning af nutiden og fremtiden klarlægges. Den model, der derefter præsenteres, omfatter husstande, virksomheder og det offentlige lokaliseringsinteresser og belyser virkningsfuldt velfærdsmaksimeringsfunktioner. Faseforskydningen demonstreres, og vigtige makrotendensers samspil og konsekvens for befolkningsfordeling og erhvervsstruktur diskuteres. Endelig gives en række empiriske eksempler.

Bogen er et betydeligt bidrag til den videnskabelige diskussion om bysystemets sammensætning og vækst.

Christian Wichmann Matthiessen

City, economy and society: a comparative reader. Ed. by Allan Cochrane, Chris Hammet and Linda McDowell.

Harper & Row, London 1981. IX, 236 s. ill. 25 cm. DFL 41,70.

Bogens hovedtema er i et komparativt perspektiv at analysere sammenhængen mellem på den ene side markedet, plan-